

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ **В.А. Мазур**
« _____ » _____ **2021 р.**

П Р О Г Р А М А

**фахового вступного випробування для здобуття ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»
за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин»**

Вінниця – 2021

Програму підготували:

Дідур І.М. к.с.-г.н, декан факультету агрономії та лісівництва, доцент;
Пінчук Н.В., к.с.-г.н., завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин, доцент;

Вергелес П.М., к.с.-г.н., доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин;

Коваленко Т.М., к.с.-г.н., доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин;

Окрушко С.Є., к.с.-г.н., доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин;

Циганський В.І. к.с.-г.н., ст. викладач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур.

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного аграрного університету.

(протокол від « ____ » _____ 20 ____ р. № ____)

Схвалено науково-методичною комісією Вінницького національного аграрного університету

(протокол від 16.02.2021 р. № 7)

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 16.02. 2021 р. № 7)

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 15. 02. 2021 р. № 7)

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета фахового вступного випробування.....	5
2. Характеристика змісту програми.....	5
3. Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів.....	8
4. Порядок проведення фахового вступного випробування	9
5. Структура екзаменаційного білета.....	10
6. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	11
7. Рекомендована література.....	12
ДОДАТКИ. Зразок виконання екзаменаційного завдання.....	14

ВСТУП

Вінницька область за розмірами сільськогосподарських угідь займає 9 місце серед регіонів України і є аграрною областю з показником сільськогосподарської освоєності території понад 76%. Тому одним із пріоритетних напрямів розвитку ринку праці є залучення висококваліфікованих кадрів у сільськогосподарське виробництво. Саме це і аграрне спрямування Вінницького національного аграрного університету спонукає до відкриття і розвитку спеціальностей аграрного напрямку, в тому числі спеціальності 202 Захист і карантин рослин. Престиж фахівця із захисту рослин зростає, оскільки актуальним постає завдання підвищення ефективності сільськогосподарського господарства шляхом забезпечення сучасними розробками та методами захисту, профілактичними заходами щодо захисту рослин.

Спеціальність «Захист і карантин рослин» відноситься до найбільш поширених специфічних категорій сільського господарства. За цією спеціальністю можуть навчатися особи, які мають базову освіту (освітньо-кваліфікаційний рівень – молодший спеціаліст) зі спеціальності «Захист і карантин рослин», «Агрономія».

Цілями ОП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «202 Захист і карантин рослин» є формування загальних і фахових компетентностей фахівця із захисту і карантину рослин здатних до високо-професійного вирішення виробничих питань рентабельного і екологічно безпечного захисту рослин від шкідливих організмів. Структура програми передбачає оволодіння поглибленими знаннями щодо проведення фітосанітарної діагностики шкочинних організмів за новітніми принципами і методами, інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання фітосанітарних заходів у процесі їх виробництва, під час експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження; виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та

фітосанітарної експертизи, розробляти і застосовувати технології захисту рослин.

Основою для визначення змісту вступного фахового випробування є освітньо-професійна програма освіти за ступенем молодший спеціаліст спеціальності 202 «Захист і карантин рослин».

Під час фахового вступного випробування абітурієнти повинні показати рівень теоретичних знань з циклу фундаментальних та основних розділів спеціальних дисциплін.

1. МЕТА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою вступного фахового випробування є всебічна перевірка готовності молодшого спеціаліста до засвоєння освітньо-професійної програми за освітнім ступенем бакалавр.

Завдання для вступного фахового випробування студентів, які вступають на навчання для здобуття кваліфікації бакалавр із захисту і карантину рослин містять питання з наступних базових дисциплін:

- ентомологія;
- фітопатологія;
- гербологія;
- карантин рослин;
- агрофармакологія.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Навчальна дисципліна **Ентомологія** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Ентомологія – наука про комах.
2. Основні риси зовнішності комах.
3. Анатомія і фізіологія комах.
4. Розвиток і розмноження.

5. Типи пошкоджень комахами
6. Основні риси зовнішньої будови комах;
7. Анатомія і фізіологія комах;
8. Розвиток і розмноження комах;
9. Типи пошкоджень рослин комахами;
10. Систематика і класифікація;
11. Екологія комах;
12. Причини змін чисельності шкідливих і корисних видів;
13. Методи обліку і збору комах;
14. Методи збору зразків пошкоджень рослин.
15. Обліки корисних і шкідливих видів комах;
16. Фенологічні календарі розвитку окремих видів комах.
17. Морфологічні ознаки нематод, слимаків, кліщів, гризунів і комах - шкідників сільськогосподарських культур;
18. Методи регулювання чисельності шкідливих і корисних видів;
19. Методика обліку шкідників для встановлення необхідності проведення захисних заходів;
20. Економічні пороги шкодочинності (ЕПШ) найголовніших шкідників.

Навчальна дисципліна **Фітопатологія** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Короткий історичний огляд розвитку фітопатології;
2. Поняття про хвороби рослин. Неінфекційні і інфекційні хвороби рослин;
3. Характеристика фітопатогенних вірусів, віроїдів, мікоплазм;
4. Бактерії і актиноміцети, як збудники хвороб рослин.
5. Гриби та хвороби, що вони викликають.
6. Імунітет рослин до інфекційних хвороб.
7. Нематоди і квіткові рослини-паразити як збудники хвороб рослин.
8. Основні принципи і методи захисту сільськогосподарських культур від хвороб. Інтегровані системи захисту рослин.

9. Хвороби польових культур
10. Хвороби с.-г. культур (пшениці, жита, ячменю).
11. Хвороби польових культур (вівса, проса, рису, гречки).
12. Хвороби кукурудзи.
13. Хвороби зернобобових культур і кормових бобів.
14. Хвороби технічних культур
15. Хвороби картоплі.
16. Хвороби овочевих культур.
17. Хвороби капустяних культур.
18. Хвороби соняшника, льону, коноплі і бавовнику, ріпаку, хмелю.
19. Хвороби сім'ячкових плодових культур.
20. Хвороби кісточкових плодових культур.
21. Хвороби ягідників і винограду.

Навчальна дисципліна **Герботологія** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

- 1.Закономірності явищ в агрофітоценозах,
- 2.Морфологія та біологічні властивості бур'янів, їх агробіологічну класифікацію,
- 3.Взаємовплив між культурними рослинами і бур'янами,
- 4.Природа шкодочинності бур'янів,
- 5.Методика визначення, прогнозування, оцінювання рівня забур'яненості полів,
- 6.Класифікація способів регулювання забур'яненості полів,
- 7.Арсенал запобіжних та винищувальних заходів, їх технічну, господарську Хвороби бур'янів

Навчальна дисципліна **Карантин рослин** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Карантин рослин, його значення і організація

2. Закон про „Карантин рослин”
3. Внутрішній карантин. Організація і завдання внутрішнього карантину рослин
4. Зовнішній карантин. Організація і завдання зовнішнього карантину рослин
5. Лісовий карантин
6. Сучасні відомості про карантинні об’єкти
7. Знезараження під карантинної продукції
8. Методи догляду підкарантинних матеріалів, ентомологічна та фітопатологічна експертизи

Навчальна дисципліна **Агрофармакологія** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Основні методи регулювання чисельності шкочочинних організмів.
2. Предмет і завдання дисципліни агрофармакологія, історія розвитку хімічного захисту.
3. Агрономічна токсикологія
4. Фізико-хімічні основи застосування пестицидів. Препаративні форми препаратів.
5. Фізико-хімічні основи застосування пестицидів. Способи застосування пестицидів.
6. Біологічні основи застосування пестицидів, токсичність та стійкість.
7. Перетворення пестицидів в навколишньому середовищі
8. Агрофармакологічні препарати та особливості їх використання
9. Спеціальна токсикологія. Засоби захисту від шкідників.
10. Спеціальна токсикологія. Засоби захисту від збудників хвороб
11. Спеціальна токсикологія. Препарати для протруєння
12. Спеціальна токсикологія. Засоби захисту від бур’янів

3. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНОСТІ АБІТУРІЄНТІВ

Програма фахових вступних випробувань складена відповідно до «Освітньо-професійної програми» підготовки бакалавра за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин».

Вимоги до фахових вступних випробувань базуються на нормативних формах державної атестації осіб, які навчаються у навчальних закладах. На вступні випробування виноситься система умінь, що визначена Освітньо-професійною програмою. Зміст вступних випробувань базується на системі компетентностей нормативних навчальних дисциплін, що визначені «Освітньо-професійною програмою» підготовки фахівця освітнього ступеня бакалавр.

Вступник освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст при вступі на освітній ступінь бакалавр за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» повинен:

знати:

- основні закони захисту рослин;
- напрямки наукових досліджень із захисту рослин;
- загальні поняття про карантин і захист рослин та її складові;

вміти:

- оперувати знаннями із захисту і карантину рослин;
- вміти визначитись в напрямках агрономічних досліджень;
- застосувати основні закони захисту рослин і вміти ними оперувати;

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Вінницького національного аграрного університету (<https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pk-21.pdf>), Положення про фахові атестаційні комісії Вінницького національного аграрного університету (<https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhennya-pro-faxovi-atestacijni-2018.pdf>).

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ В.А. Мазур
« _____ » _____ 2020 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин»

Білет XX

Тестові завдання.

Завдання 1

Завдання

Завдання 25

***Шкала оцінювання за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів),
кожне запитання 4 бали***

Затверджено на Вченій раді факультету агрономії та лісівництва
Протокол № ... від 2021 р.

Голова фахової атестаційної комісії _____ доц. Дідур І.М.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Критерії оцінки результатів тестування

Завдання	Бали
Тестові запитання (1-25)	По 4 бали за кожне
Максимальна сума балів	100

**Шкала оцінювання за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів),
кожне запитання 4 бали.**

<i>БАЛИ</i>	<i>ОЦІНКА</i>
200-190	ВІДМІННО
185,5-175	ДУЖЕ ДОБРЕ
174,5-150	ДОБРЕ
149,5-124	ЗАДОВІЛЬНО
100-123,5	НЕЗАДОВІЛЬНО

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М., Окрушко С.Є. Загальна фітопатологія: навч. посібн. / за ред. Н.В. Пінчук. Вінниця. РВВ ВНАУ, 2019. 276 с.
2. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М. Мікробіологія та вірусологія: Навч. посібн. Ч.1/ за ред. Н.В. Пінчук. Вінниця ВНАУ, 2020. 346 с.
3. Вергелес П.М., Пінчук Н.В., Коваленко Т.М. Садово-паркова фітопатологія: Навч. посіб. / За ред. Н.В. Пінчук: Вінниця. Твори. 2020. 377 с.
4. Вергелес П.М., Окрушко С.Є. Хвороби і шкідники лісових та садово-паркових культур. Вінниця: Твори. 2020. 275 с.
5. Рудська Н.О., Пінчук Н.В., Ватаманюк О.В. Лісова ентомологія. Вінниця: Твори. 2020. 288 с.
6. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н. В., Мордванюк М. О. Рослинництво. навч. посіб. Вінниця : Друк, 2020. Ч. 1. 352 с.
7. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н. В., Мордванюк М. О. Рослинництво. навч. посіб. Вінниця : Друк, 2020. Ч. 2. 284 с.
8. Дубровін В.В. Атлас бур'янів. 2018. 180 с.
9. Іващенко О.О., Іващенко О.О. Загальна гербологія. К.: Фенікс, 2019. 752 с.
10. Косолап М., Примак І., Іванюк М., Анісімова А., Бабенко А. Практикум з гербології. К. 2019. 930 с.
11. Перелік пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. К.: Юнівест медіа, 2020. 895 с.
12. Практикум з гербології. За ред. Косолапа М.П. К.: ЦП "Компринт", 2018. 582 с.
13. Прогноз фітосанітарного стану агрофітоценозів та рекомендації щодо захисту сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів у господарствах Вінницької області. Вінниця, 2020. 112 с.

14. Вергелес П.М., Окрушко С.Є., Пінчук Н.В., Буткалюк Т.О., Голюк Ю.В. Довідник з використання хімічних препаратів в захисті рослин від бур'янів.- РВВ ВНАУ. Вінниця, 2015. 160 с.
15. Станкевич С.В., Забродіна І.В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур. Навчальний посібник. Харків. 2016. 216 с.
16. Федоренко В.П. Стратегія і тактика захисту рослин. Т1. К. Альфа- стевія. 2012. 524 с.
17. Федоренко В.П. Стратегія і тактика захисту рослин. Т2. К. Альфа-стевія. 2015. 784 с
18. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. – К.: Юнівест Медіа, 2020. С. 1023.
19. Періодична література: журнали „Карантин і захист рослин”, „Фермер”, „Пропозиція”, „Зерно”, „Агроном” та ін.
20. Дмитрик П. М. Ентомологія. Анатомія комах. Методичні рекомендації / Дмитрик П. М. – Івано-Франківськ, 2016. – 28 с.
21. Дудник А. В. Сільськогосподарська ентомологія : навчальний посібник / А. В. Дудник. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 389 с.
22. Буткалюк Т.О., Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М., Окрушко С.Є. Загальна ентомологія. Практикум для студентів агрономічного факультету (спеціальність 6.090.101. «Агрономія»). – Вінниця ОЦ ВДАУ, 2017.
23. Вергелес П.М. Карантин рослин. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентами факультету агрономії та лісівництва денної форми навчання галузі знань 20 – Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 202 – Захист і карантин рослин / П.М. Вергелес, Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 28 с.

Додатки

ЗРАЗОК ВІДПОВІДІ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Варіант №

Номер завдання	Відповіді
1	
2	
3	
25	

_____ 2021 р.
(дата)

(підпис студента)